

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci

žalobce: **Rotto, spol. s r. o.**
sídlem Dolní Lištná 434, 739 61 Třinec
zastoupený advokátkou Mgr. Urszulou Wojnarovou
sídlem Frýdecká 494, 739 61 Třinec

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2018 č. j. MPSV-2018/216992-421/1,
ve věci příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném
trhu práce

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí ze dne 27. 11. 2018 č. j. MPSV-2018/216992-421/1 **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalobce je **povinen** zaplatit České republice na soudním poplatku částku 3 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Urszuly Wojnarové, advokátky se sídlem 739 61 Třinec, Frýdecká 494.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 13. 2. 2017 se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti výroku II. rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě č. j. FMA-T-206/2018 ze dne 1. 10. 2018, kterým žalobci neposkytl příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2018 podle ustanovení § 78a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).
2. Žalobce napadá závěr žalovaného obsažený v rozhodnutí, který se opírá o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2017, sp. zn. 21 Cdo 3613/2015. Žalobce konstatuje, že tento rozsudek byl zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17, ze kterého vyplývá, že okolnost, že fyzická osoba je jmenována statutárním orgánem obchodní korporace nebo jeho členem, sama o sobě nebrání tomu, aby s ní byla uzavřena pracovní smlouva nebo jiná smlouva podle pracovněprávních předpisů, přičemž v každém jednotlivém případě je třeba zkoumat, zda při právním úkonu nedochází ke střetu zájmů mezi společností jako zaměstnavatelem a jejím statutárním orgánem jako zaměstnancem.
3. Žalobce poukázal na to, že žalovaný i správní orgán I. stupně konstatují vědomí o tom, že pracovní smlouva paní W. ze dne 28. 11. 2014 byla uzavřena ještě před vznikem její funkce jednatelky a byla podepsána předchozím jednatelem T. W. Jedná se o obdobný případ, kdy manažerská smlouva uzavřená v režimu zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) v případě souzeném v rozhodnutí Nejvyššího soudu 21 Cdo 3613/2015, nebyla uzavřena za stranu zaměstnavatele samotným předsedou představenstva, ale mezi ním, jeho místopředsdou a všemi čtyřmi zbývajících členy představenstva. Pracovní smlouva paní W. nebyla uzavřena na obou stranách jedinou osobou, nelze ani dovozovat absolutní neplatnost této pracovní smlouvy pro absenci rozdílnosti zájmů mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem.
4. Pokud tedy společnost Rotto, spol. s r. o. měla zájem uzavřít pracovní smlouvu ze dne 28. 11. 2014 s paní W. na výkon práce „asistentka“ a dále dne 19. 7. 2017 smlouvu o výkonu (bezplatné) funkce jednatelky, měla k tomu v rámci smluvní volnosti a dispozitivnosti plné právo. Za výkon pracovněprávních činností byla paní W. odměňována mzdou, která byla schválena prvně při uzavírání pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014, tudíž její výši nemohla paní W. ani ovlivnit, a následně byla zvyšována pouze v důsledku přijetí nařízení o minimální mzdě a vždy byla schvalována postupem podle § 61 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních korporacích, a to valnou hromadou. K jedinému navýšení mzdy paní W. během trvání její funkce jednatelky došlo dodatkem k pracovní

smlouvě ze dne 29. 12. 2017. Toto navýšení předem schválil jediný společník společnost Rotto Holding s.r.o.

5. Žalobce současně citoval z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2017, sp. zn. 21 Cdo 1355/2017, a rovněž odkázal na rozsudek téhož soudu ze dne 19. 1. 2017, sp. zn. 21 Cdo 3613/2015. Na rozdíl od případu posuzovaného Ústavním soudem ve věci sp. zn. III. ÚS 669/17 byla v případě paní W. její pracovní pozice „administrativní pracovník“, vykonávala práci specifikovanou v žalobě pod písm. a) až o), nesouvisející s obchodním vedením společnosti. Jednatel je v případě žalobce ze své funkce odvolatelný kdykoliv rozhodnutím jediného společníka, kterým je společnost Rotto Holding s.r.o. Jejími jedinými společníky jsou R. T. a T. W., kteří v rozhodném období byli rovněž v zaměstnaneckém poměru ke společnosti Rotto, spol. s r.o. Tyto osoby jsou též v postavení skutečného majitele společnosti podle § 4 zákona č. 253/2008 Sb. Fakticky tak dohlíželi na výkon jak pracovního poměru paní W., tak kontrolovali řádné plnění její funkce jednatele společnosti. Vykonávali faktickou nadřízenost zaměstnanci.
6. Žalovaný ve vyjádření navrhl zamítnutí žaloby a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle žalovaného nebyla paní W. se žalobcem v pracovněprávním vztahu, protože její pracovní poměr skončil konkludentně uzavřením dohody o rozvázání pracovního poměru (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3250/2012, ze dne 14. 11. 2013). Žalovaný konstatoval, že i přes již zmiňované zrušení rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 příslušné právní závěry, týkající se znaku nadřízenosti a podřízenosti v rámci právního vztahu, vycházejí z ustanovení § 2 odst. 1 zákoníku práce, a jsou jeho zcela zřejmým jazykovým výkladem. Zrušení rozsudku Nejvyššího soudu na správnost tohoto výkladu nemá dopad.
7. V dané věci je zcela zásadní, zda je právní vztah mezi paní W. a žalobcem vztahem pracovněprávním, neboť pouze na osoby v pracovněprávním vztahu lze podle ustanovení § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti příspěvek požadovat. Ostatně ani žalovaný v napadeném rozhodnutí nezastával názor, že by předmětná pracovní smlouva byla uzavřena absolutně neplatně, a to z důvodu střetu zájmu paní W. a žalobce, jak by se mohlo z rozsáhlé žalobní argumentace jevit, ale dovozoval, že vztah mezi žalobcem a paní W. nemohl být v rozhodném období vztahem pracovněprávním pro absenci zákonných znaků. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2016 sp. zn. 4 Ads 246/2015.
8. Žalobní bod, podle kterého skutečně žalobce řídí jediný společník společnost Rotto Holding, s.r.o., která je řízená R. T. a T. W., a tedy skrze dohled těchto dvou osob je znak nadřízenosti a podřízenosti ve vztahu s paní W. naplňován, nebyl uplatňován v rámci správního řízení. I v případě, že by tato námitka byla vznesena již v rámci správního řízení, neměla by tato skutečnost na konečné posouzení vliv, neboť aby bylo možné právní vztah pokládat za pracovněprávní, musí být předmětné znaky naplněny jak fakticky, tak formálně. Pokud žalobce z nějakého důvodu formálně deklaruje, že jeho statutárním orgánem je W., avšak fakticky je řízen někým jiným, musí nést následky takového svého jednání, neboť třetí osoby, obzvláště pak správní orgány zcela pochopitelně jednají v důvěře v oficiálně deklarované uspořádání. Dne 19. 7. 2017 se Ma.W. stala jedinou statutární zástupkyní žalobce. Vztah vzniklý na základě předmětné pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014 tímto pozbyl jeden ze základních znaků pracovněprávního vztahu, jak jsou citovány ve vyjádření k žalobě, znak nadřízenosti zaměstnavatele a znak podřízenosti

zaměstnance, neboť M. W. se od 19. 7. 2017 stala sama sobě nadřízenou. Tento závěr lze dovodit i z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2708/2008, z něhož žalovaný citoval.

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal dne 20. 7. 2018 o příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2018. V žádosti požádal o příspěvek a jeho zvýšení mimo jiné i na zaměstnankyni M. W. Paní W. byla zaměstnankyní žalobce na základě pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014, kterou s ní uzavřel tehdejší jednatel žalobce T. W. Pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou do 31. 12. 2016. Podle obchodního rejstříku se dne 19. 7. 2017 paní W. stala jedinou jednatelkou žalobce a byla jí až do dne 19. 7. 2018. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě rozhodnutím ze dne 12. 6. 2018 č. j. FMA-T-134/2018 rozhodl výrokem II., že se podle ustanovení § 78a odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti neposkytuje žalobci příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za druhé čtvrtletí roku 2018 a) ve výši 36 000 Kč podle § 78a odst. 2 zákona, b) ve výši 3 000 Kč podle § 78a odst. 3 zákona, celkem ve výši 39 000 Kč.
11. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný tak, že odvolání zamítl a II. výrok uvedeného rozhodnutí potvrdil. Důvodem, nepřiznání části příspěvku je skutečnost, že vztah paní W. k žalobci v rozhodném období nelze pokládat za vztah pracovněprávní, neboť tento vztah nenaplňoval znaky pracovněprávního vztahu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákoníku práce. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 3613/2015, jak již bylo popsáno výše. V pracovněprávních vztazích za zaměstnavatele, který je právnickou osobou, jak plyne ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jedná statutární orgán, který uděluje jednotlivým zaměstnancům pokyny, dává jim pracovní úkoly a jejich práci kontroluje. Žalovaný argumentoval dále závěrem, že dne 19. 7. 2017 se M. W. stala jedinou statutární zástupkyní žalobce. Vztah vzniklý na základě předmětné pracovní smlouvy ze dne 28. 11. 2014 tímto pozbyl jeden ze základních znaků pracovněprávního vztahu, jak je citoval v napadeném rozhodnutí, znak nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, neboť paní W. se od 19. 7. 2017 stala sama sobě nadřízenou. Činnost paní W. po 19. 7. 2017 je nutno pokládat za práci statutárního orgánu pro odvolatele mimo pracovněprávní vztah. Úřad práce tak nebyl pro neprokázání splnění všech zákonných podmínek oprávněn příspěvek poskytnout.
12. Podle ustanovení § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti se zaměstnavateli, se kterým Úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Pro poskytování příspěvku je příslušná krajská pobočka úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.
13. Podle § 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, tento zákon upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; tyto vztahy jsou vztahy pracovněprávními.

14. Podle § 2 odst. 1 téhož zákona, závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.
15. Soud předně konstatuje, že podle ustálené judikatury (viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 Cdo 108/92 či rozsudky Nejvyššího soudu ve věcech sp. zn. 21 Cdo 4028/2009 a sp. zn. 21 Cdo 1781/2012) činnost statutárního orgánu obchodní společnosti fyzická osoba nevykonává v pracovním poměru, neboť výkon funkce statutárního orgánu obchodní společnosti není druhem práce ve smyslu § 34 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. Právní předpisy ani povaha obchodní společnosti však nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovněprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru (nebo jiného pracovněprávního vztahu) výkon činnosti statutárního orgánu. Uvedený závěr učinil i Nejvyšší správní soud, když v minulosti konstatoval následující: „*Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným nebrání tomu, aby jiné činnosti, odlišné od výkonu funkce jednatele, vykonávaly fyzické osoby pro obchodní společnost na základě pracovněprávních vztahů (viz též usnesení Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 21 Cdo 963/2002).*“ (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2010, č. j. 3 Ads 119/2010-58, dostupné na www.nssoud.cz).
16. Žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3250/2012 není tak, jak jej žalovaný použil ve svém odůvodnění v nyní projednávané věci, aplikovatelný, protože vychází z rozdílného skutkového stavu (ve věci citovaného rozsudku byl žalobce nejprve ředitelem sdíleného finančního centra na základě pracovní smlouvy a poté vyvíjel veškerou svou činnost u žalované pouze z titulu výkonu funkce jednatele, přičemž tyto činnosti se obsahově zcela překrývaly). Nelze se proto bez dalšího omezit na konstatování, že v případě žalobce došlo k zániku pracovněprávního vztahu paní W. Naopak, ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud dále potvrzuje již výše uváděné závěry, když uvádí následující: „*Podle ustálené judikatury soudů (srov. například rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 4. 1993 sp. zn. 6 Cdo 108/92, který byl uveřejněn pod č. 13 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1995) činnost statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným nevykonává fyzická osoba v pracovním poměru, a to ani v případě, že není společníkem. Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným však nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovněprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru (nebo jiného pracovněprávního vztahu) výkon činnosti statutárního orgánu.*“ (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3250/2012, dostupné na www.nssoud.cz).
17. V posuzované věci se správní orgány s ohledem na nesprávný právní závěr ohledně souběhu funkce jednatelky s výkonem její práce v pracovním poměru nezabývaly. Žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, když dostatečně nevyhodnotil, zda byly splněny podmínky nároku na daný příspěvek. Bylo nezbytné zabývat se otázkou, zda činnosti – druhy prací, které jsou vymezeny v pracovní smlouvě paní W. a jsou souhrnně označeny druhem práce – administrativní pracovnice, přičemž jednotlivé činnosti jsou pak vymezeny v bodě IV. pracovní smlouvy, jsou odlišné od výkonu funkce jednatele společnosti žalobce či nikoliv.
18. Součástí žalovaným předloženého spisového materiálu je i pracovní smlouva paní W. Z jejího obsahu soud zjistil, že tato smlouva byla uzavřena se stanoveným dnem nástupu do práce 30. 11. 2014 na dobu určitou do dne 31. 12. 2016. Dále je součástí spisu

jen dohoda o rozvázání pracovního poměru ke dni 29. 6. 2018 datovaná na tentýž den. Je tedy otázkou, zda v předmětném období II. čtvrtletí roku 2018 vůbec byla paní W. zaměstnankyní žalobce, přičemž tato skutečnost je pro posouzení žalovaným tvrzeného souběhu pracovního vztahu a funkce jednatele zásadní. Stejně zásadní je pak i pro posouzení nároku na příspěvek na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce podle ustanovení § 78a odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti.

19. Na základě výše uvedeného soud napadená rozhodnutí žalovaného zrušil v souladu s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
20. Soud uložil žalobci výrokem II. tohoto rozsudku zaplatit soudní poplatek ve výši 3 000 Kč podle Položky 18 odst. 2 písm a) Sazebníku poplatků, přílohy zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, protože ke splnění této povinnosti nebyl v předcházejícím řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 19 Ad 45/2018 vyzván, přestože tato věc podléhá poplatkové povinnosti.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Náklady procesně úspěšného žalobce zahrnují 3 000 Kč za soudní poplatek a náklady zastoupení specializovaného právního poradce (2 úkony právní služby po 3 100 Kč, 2 x režijní paušál po 300 Kč – převzetí věci a sepsí žaloby v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb.). Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) k rukám žalobcova zástupce. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 5. března 2020

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu